Cenn@d

2 Medi 2026

Rhifyn 288

WYTHNOSOLYN CRISTNOGOL CYMRAEG

a noddir gan Eglwys Bresbyteraidd Cymru ac Undeb Bedyddwyr Cymru

UBC BUW

Bedyddio yng Nghroes-goch

Profiadau chwerw-felys oedd bod yn bresennol mewn oedfaon yn eglwysi bedyddiedig Croes-goch a Harmoni, Pen-caer, ddydd Sul, 9 Awst. Chwerw – oherwydd hwn oedd Sul olaf y Parchedig Geraint Morse yn yr ofalaeth, ac yntau wedi bod yno'n gweinidogaethu am dros dair blynedd ar ddeg. Melys – oherwydd bod tri pherson wedi cael eu bedyddio ar broffes o'u ffydd yn Iesu Grist fel Gwaredwr ac Arglwydd.

Daeth nifer i oedfa'r bore yng nghapel Croes-goch, aelodau a ffrindiau, i fod yn dystion i'r bedydd. Saernïodd Geraint ei neges o amgylch pum darlun – calon, modrwy, gwisg, bathodyn a cholomen.

Calon Gwaith gras yw'r ffaith bod unrhyw un yn dod yn Gristion, gwyrth ydyw, o'r nef. Duw ei hun yw awdur y galon newydd sy'n barod i gyffesu pechod a datgan ffydd yn Iesu Grist. Gwaith gras yw'r galon newydd, o'i ddechrau hyd ei ddiwedd.

Modrwy Arwydd o gariad a chyfamod rhwng dau berson yw modrwy briodas. Yn y bedydd, ceir tystiolaeth o gyfamod newydd, rhwng dau berson, Iesu a'r credadun, a'r un sy'n cael ei fedyddio yn cael ei gladdu gydag Iesu ac wedyn ei gyfodi gydag ef hefyd. Diddorol yw nodi mai yn y fynwent mae'r fedyddfa yng Nghroes-goch.

Gwisg Cyfiawnder Iesu Grist yw gwisg wen pob Cristion. Ei gyfiawnder ef yn unig sydd yn ein galluogi i sefyll yn lân ac yn bur gerbron y Tad. "Oblegid yr ydych bawb, trwy ffydd, yn blant Duw yng Nghrist Iesu. Oherwydd y mae pob un ohonoch sydd wedi ei fedyddio i Grist wedi gwisgo Crist amdano." (Galatiaid 3:26-27)

Bathodyn Braint yw cael gwisgo bathodyn i ddangos ein bod yn perthyn i bobl Dduw ac ymroi i gadw'r undod mae'r Ysbryd yn ei roi. Cawsom ein galw, yn y bedydd, i berthyn i deulu'r ffydd, i garu, i gefnogi a gwasanaethu'n gilydd o fewn yr Eglwys ac i dystio am yr Arglwydd Iesu y tu allan iddi, i bawb, er mwyn iddynt hefyd ymuno â'r teulu mawr, teulu'r ffydd.

Colomen Ceir cyfeiriadau cyson yn y Testament Newydd at fedydd a derbyn yr Ysbryd Glân. Gwyrth arall yw'r ffaith fod Duw yn dod i wneud ei gartref ynom trwy weinidogaeth yr Ysbryd. Addewid Iesu i'w ddisgyblion cyn ei esgyniad oedd: "... ond fe'ch bedyddir chwi â'r Ysbryd Glân ymhen ychydig ddyddiau." (Actau 1:5) Dyna ddigwyddodd ar ddydd y Pentecost. Braint arall yw gweddïo ar Dduw i fedyddio â'r Ysbryd Glân bob un sy'n cyffesu Iesu yn y bedydd.

Cafodd Geraint ei gynorthwyo yn y pwll bedyddio gan Catrin Isaac Thomas, un a fu'n ffyddlon iawn i'r dosbarthiadau Beiblaidd wythnosol am flynyddoedd. Cynhaliwyd oedfa gymun wedi'r bedydd a derbyniwyd Michael Thomas yn aelod yng Nghroes-goch wrth y bwrdd. Mae Meic Williams eisoes yn aelod yn Hope Siloh, Pontarddulais. Yn dilyn lluniaeth ysgafn yn yr ysgoldy, aeth nifer draw i'r ail oedfa yn Harmoni, Pen-caer.

Yn ei neges yn Harmoni, Pen-caer, dywedodd Geraint mor bwysig oedd hi i ddyfalbarhau yn y ffydd, wedi ei chyffesu. "Felly bedyddiwyd y rhai a dderbyniodd ei air, ac ychwanegwyd atynt y diwrnod hwnnw tua thair mil o bersonau. Yr oeddent yn dyfalbarhau yn nysgeidiaeth yr apostolion ac yn y gymdeithas, yn y torri bara ac yn y gweddïau." (Actau 2:41–42)

Ceir pedair ystafell i'r galon a rhaid i'r gwaed rhedeg trwyddynt i gyd er mwyn cadw'r corff yn fyw ac yn iach. Felly hefyd yn yr eglwys, ceir pedair ystafell i gadw'r corff yn fyw ac yn iach, sef gair Duw (y Beibl), cymdeithas Gristnogol, torri bara gyda'n gilydd (cymundeb) a gweddi.

Derbyniwyd Nia Duggan yn aelod yn Harmoni yn ystod y cymun, yn y sêt fawr, yn ymyl ei mam, sydd yn ddiacon ac yn Ysgrifennydd Harmoni. Yr organydd yn y ddwy oedfa oedd Valerie Llewhelin, Harmoni. Doniol oedd sylw un o ffrindiau mynwesol Geraint ynglŷn â'r achlysur ... "going out with a splash, Geraint!"

I Dduw mae'r diolch am y cyfan!

Pobl Ifanc a'r Eglwys
Tudalen 2

Lansio llyfr newydd
Tudalen 4

Cymanfa Undebol Aberdâr
Tudalen 4

Pobl Ifanc a'r Eglwys

gan Robyn O'Connor (Gweithiwr Plant ac Ieuenctid Henaduriaeth y De-ddwyrain; *cyfieithiwyd o'r Saesneg***)**

Yn 2021, nododd y Swyddfa Ystadegau Gwladol mai'r bobl oedd yn disgrifio'u hunain fel 'Cristnogion' oedd y grŵp â'r oedran cyfartalog uchaf – 51 oed, o'i gymharu â 40 oed ar gyfer poblogaeth gyffredinol Cymru a Lloegr.

Mae'r eglwys Gristnogol yn colli cysylltiad â theuluoedd a phobl ifanc, ond nid oes rhaid iddi hynny fod felly. Mewn gwirionedd, ni all fod felly os ydym am weld dyfodol i'r eglwys. Nid yw buddsoddi yn y genhedlaeth nesaf yn rhywbeth 'braf i'w wneud' yn unig; dyma'r UNIG ateb i'r Eglwys ar gyfer cynaliadwyedd a thwf hirdymor. Heb bobl ifanc, rydym yn troi'n amgueddfa yn hytrach nag yn ffordd o fyw. Rhaid i ni barhau i fod yn berthnasol i'r genhedlaeth iau heb gyfaddawdu ar ein gwerthoedd fel Cristnogion.

Nid yw dod â phobl ifanc a theuluoedd i'r eglwys yn ymwneud â chynyddu'r niferoedd yn ein hadeiladau yn unig; mae hefyd yn faes cenhadol yn ein mysg. Drwy gefnogi'r genhedlaeth nesaf i dyfu mewn gwerthoedd tebyg i rai Crist, gallwn ddylanwadu ar lunio cymdeithas a chynnig doethineb i genhedlaeth goll sy'n chwilio am gyfeiriad. Yn y byd cyflym hwn, lle mae gwirionedd yn cael ei ddiffinio gan yr hyn y mae unigolyn yn ei gredu yn hytrach na chan ffeithiau sydd wedi'u sefydlu, mae galw dybryd am ganllawiau – rhai cadarn a di-sigl. Yn wir, y grwpiau crefyddol sydd fel pe baent yn denu'r nifer mwyaf o bobl ifanc yw'r rhai sydd â rheolau llym a chlir, ac sy'n ddigyfaddawd yn eu safbwyntiau. A dyna beth y gallwn ni, fel corff Crist, ei gynnig fel rhodd i'r rhai sy'n chwilio: sicrwydd, diogelwch a gwirionedd cadarn nad yw'n cuddio'i wyneb.

Mae'r Efengyl yr un mor berthnasol heddiw ag yr oedd ddwy fil o flynyddoedd yn ôl. Mae'r Beibl yr un mor berthnasol ag yr oedd ddwy fil o flynyddoedd yn ôl. Mae pobl eisiau gweld beth sy'n gwneud i Gristnogion sefyll allan, nid pa mor agos y gallant fod at gymdeithas y maen nhw eisoes yn ei hadnabod. Dangoswch iddyn nhw sut mae ffydd yn berthnasol i'w bywyd a bydd yn dod yn rhan o'u bywyd.

Ond sut ydym ni'n gwneud hynny? Sut ydym ni'n cysylltu â phlant a phobl ifanc heddiw? Mae llawer o bobl yn gweld hyd yn oed y syniad yn frawychus neu'n flinedig wrth feddwl am yr egni sydd gan ieuenctid. Diolch byth nad rhestr hir o gymwysterau, teclynnau technolegol na lefelau ffitrwydd gwych yw'r ateb. Mae yna egwyddorion craidd y gellir eu cymhwyso, waeth beth yw maint eich eglwys nac oedran y rhai sy'n ymwneud â'r gwaith. Bydd rhai'n ein hannog i addasu'r ffordd yr ydym yn meddwl am yr eglwys, a byddwn yn debygol o ddarganfod ein bod eisoes yn gwneud rhai pethau o'r fath bob dydd heb hyd yn oed sylweddoli hynny. Nid yw mynychu'r eglwys yn rhywbeth diwylliannol bellach; rhaid inni greu amgylchedd croesawgar a chyfforddus, addas ar gyfer ein cymdeithas heddiw, ond gan gynnal y gwerthoedd craidd.

Cerddoriaeth: Pa fath o ganeuon rydyn ni'n eu canu? Ai emynau traddodiadol ydyn nhw, rhai o'r ddau ddegawd diwethaf, neu gymysgedd o ganeuon? Ydy'r geiriau ar gael yn rhwydd, ynghyd â cherddoriaeth sy'n hawdd ei chlywed a'i dilyn? Mae llawer o bobl yn teimlo'n anghyfforddus yn canu caneuon nad ydyn nhw'n gwybod ei geiriau, neu sydd mewn arddull nad ydyn nhw wedi arfer ei chlywed. Os mai dim ond emynau traddodiadol rydych chi'n eu canu, allech chi gynnwys o leiaf un gân 'fodern' o fawl yn eich gwasanaeth i apelio at grŵp gwahanol o bobl?

Os oes aelodau o'ch eglwys sy'n gallu chwarae offerynnau, gallech ofyn iddyn nhw gymryd rhan yn y gwasanaeth o bryd i'w gilydd i greu sain wahanol. Neu gallech chwarae cerddoriaeth o CD neu gyfrifiadur i gyd-fynd â'r caneuon. Pwy a ŵyr, efallai y byddwch chi eich hun yn darganfod hoff gân newydd! Os ydyn nhw'n teimlo'n anghyfforddus yn canu, anogwch bobl i wrando yn unig ac ymgolli yn y geiriau a'r gerddoriaeth. Gallech osod blwch ar gyfer ceisiadau am emynau neu ganeuon mewn man cyfleus yn y capel fel y gall pobl gynnig awgrymiadau.

Yr adeilad: Gwnewch yr adeilad yn groesawgar cyn i rywun hyd yn oed gerdded drwy'r drws. Gosodwch arwyddion clir, yn enwedig ar gyfer pethau angenrheidiol fel toiledau, y gall fod yn anodd gofyn ble maen nhw. Ychwanegwch luniau fel y gall y rhai nad ydynt yn darllen ddeall hefyd. Rhowch berson cyfeillgar wrth y drws i groesawu pobl ac ateb cwestiynau. Trowch y goleuadau ymlaen y tu allan i'r drws a/neu yn y fynedfa fel nad yw'n teimlo'n dywyll pan ddaw rhywun i mewn. Neilltuwch le a gweithgareddau i deuluoedd â phlant i ddiddanu'r plant yn ystod y gwasanaeth.

Bod yn Agored: Gall hyd yn oed syllu mewn modd cyfeillgar ddychryn pobl ifanc, ac mae hyn yn wir am wneud sylwadau ar wisg neu iaith hefyd. Byddwch yn agored i'r syniad efallai eu bod yn gwisgo'n wahanol ac yn defnyddio geirfa nad ydych wedi'i chlywed o'r blaen. Dydi hynny ddim yn golygu ei bod yn anghywir.

Iaith hygyrch: Os cawsoch chi eich magu yn yr eglwys, rydych chi'n gwybod sut mae'r gwasanaeth yn gweithio ac mor gyfarwydd â'r Beibl fel ei bod hi'n hawdd anghofio y gall hyn fod yn fyd hollol newydd i ymwelwyr. Cymerwch yn ganiataol nad oes ganddyn nhw unrhyw wybodaeth cefndir. Felly, byddai cael taflen yn egluro trefn y gwasanaeth a beth i'w ddisgwyl yn ddefnyddiol. Gwnewch fersiwn sy'n addas i blant hefyd.

Ydych chi wedi edrych ar y geiriau sy'n cael eu defnyddio yn y gwasanaeth ac a fyddai'n bosib eu diweddaru i fod yn gliriach i'r rhai nad ydyn nhw'n gyfarwydd ag iaith y Beibl? Eglurwch ychydig am yr emynau a'r darnau o'r Beibl rydych chi'n eu darllen, neu o leiaf dywedwch ble i ddod o hyd iddyn nhw. Os oes gennych chi sgrin, dangoswch y darlleniadau a geiriau'r emynau arni ar gyfer rhai sydd am ddarllen gyda chi. Ychwanegwch ddelweddau neu bropiau at eich gwasanaeth; mae hyn yn apelio at blant a phobl o bob oed!

Arddull hygyrch: Rydym i gyd yn dysgu mewn gwahanol ffyrdd, yn blant ac yn oedolion. Felly, beth am wneud y profiad eglwysig mor ddiddorol ac mor berthnasol i'r ffordd y mae pobl yn meddwl â phosibl? Gallech gynnwys gwaith lliwio a chrefftau, defnyddio propiau neu fideos, cymharu'r darlleniadau â bywyd bob dydd, ac annog (ond peidiwch â gorfodi) y gynulleidfa i gymryd rhan. Mae hyn yn creu'r teimlad fod ffydd a'r eglwys yn ddiddorol, yn hytrach na bod yn brofiad goddefol yn unig. Ac os yw pobl yn teimlo'u bod yn rhan o'r gweithgaredd, fe fyddan nhw'n cofio ac fe fyddan nhw'n dod yn ôl.

Codi'r Llen: merched yr Hen Destament a'u dewisiadau

Maes Llafur i oedolion 2025/26

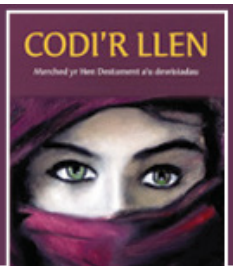

Codi'r Llen 33

Ymson Swsanna

Bûm mewn gardd oedd fel maes y gad. Yno, roedd dau yn gwylio, ag awch yn glafoerio o'u gwefusau, er nad oeddwn yn ymwybodol ohonynt ar y dechrau. Credodd y ddau, yn annibynnol a gyda'i gilydd, y gallent fy nefnyddio i'w dibenion eu hunain. Yn eu dychymyg, roeddent eisoes yn gweld fy nghorff yn ildio i'w blys. Yn eu meddyliau, roeddent yn ddieuog.

Fe roddon nhw ddewis amhosibl imi: bradychu fy hunaniaeth neu gael fy nghladdu dan bridd eu cyhuddiad. Hyd yn oed nawr, cofiaf amser yn aros yn stond cyn imi ateb, ac ofn yn bwysau trwm ar f'anadl. Ond er imi simsanu, cydiodd rhywbeth ynof: sefais yn dalsyth gan ddweud bod yn well gennyf ddioddef ynghanol y gwir na byw dan gysgod celwydd. Synnais eu bod wedi derbyn fy ateb yn y fan a'r lle, ac nad oedd dim wedi digwydd. Roeddwn yn siŵr y byddent yn fy nhreisio. Tu mewn, ro'n i'n crynu.

Gwyddwn nad dyna fyddai diwedd y stori. Bu raid imi fynd o flaen y llys. Roedd y ddau wedi arfogi eu hunain â'u gwisgoedd cyfreithiol a blynyddoedd o brofiad. Safent yno'n awdurdodol, â baner cydwybod glir ac enw da yn hofran uwch eu pennau. Dysgais y funud honno sut mae anghyfiawnder yn benthyg côt barchus. 'Dyw'r Un aflan byth yn ei gyflwyno'i hun fel y Drwg. Mae'n gwenu, yn eistedd ar ei sedd freintiedig, ac yn disgwyl i bawb ymgrymu iddo.

Peidiwch, da chi, â meddwl bod fy stori'n perthyn i Fabilon yn unig. Edrychwch o'ch cwmpas. Sawl un sy'n teimlo'i fod wedi'i ddedfrydu cyn cael gwrandawiad? Pwy yw'r merched sydd wedi gorfod ateb, 'Beth o't ti'n ei wisgo?' Pa leisiau pwerus sy'n aredig y gwir, gan obeithio y bydd dylanwad yn gryfach na'r dystiolaeth?

Fy ngardd i yw eich swyddfeydd chi, eich dosbarthiadau, eich llysoedd, eich meysydd parcio, eich llwybrau cefn a'r miloedd o strydoedd digidol y mae miliynau'n eu troedio!

Efallai nad yw pobl yn cuddio'r tu ôl i goeden y dyddiau hyn; yn hytrach, maent yn sefyllian y tu ôl i'r sgrin a'r drws cloëdig. Byddant yn dylanwadu ar gwmnïau yn hytrach na chynghorau, ar ddilynwyr yn hytrach na chynulleidfaoedd, ar algorithmau yn hytrach na byddinoedd. Daeth newid i'n byd, newydd-deb i'n technoleg, ond yr un yw'r galon feidrol.

Gwn yn iawn am fod mewn lle cyfyng. Teimlais ddwylo unigrwydd yn crwydro dros fy nghorff. Gwelais bobl yn sibrwd yn y corneli. Mae stori dda wastad yn ennyn chwilfrydedd. Gyda'r gwir, rhaid bod yn amyneddgar weithiau – ceisio deall a gwrando'n feddylgar.

Gwn hefyd sut y mae dewrder yn ymledu a hedyn gobaith yn ffrwythloni. Penderfynais gofleidio dewrder, ac oherwydd imi wneud hynny, plannodd Duw fentergarwch yng nghalon Daniel. Fe oedd yr un a dorrodd ar draws sŵn peirianwaith anghyfiawnder. Mynnodd gael atebion. Gwrthododd dderbyn yr hyn oedd ar yr wyneb yn unig; aeth ymhellach, o dan yr wyneb.

Ymbiliaf arnoch felly i beidio tanbrisio'r ymholiad: 'Ydy hyn yn wir?' Gofynnwch y cwestiwn i chi eich hun cyn ailadrodd pwt o stori, cyn rhannu rhywbeth nad ydych yn berffaith siŵr ohono, cyn esgusodi rhywun oherwydd eu safle, cyn anwybyddu'r gwir.

Mae gan bob oes ei gardd, ei thystion gwir a gau, ei Daniel ei hun. Cofiwch nad yw cyfiawnder yn dechrau mewn man sicr, ond gydag ymchwil onest. Felly, amddiffynnwch urddas pob enaid byw. Gwrthodwch glymu uniondeb wrth awdurdod. Sefwch gyda'r rhai sy'n crynu dan bwysau cyhuddiad. Ac os daw'r Drwg i'ch temtio chi, fel mae'n siŵr o ddod ryw ddydd, sefwch yn gadarn â dewrder yng nghledr eich llaw. Dewiswch y Gwir bob tro, hyd yn oed os yw'n costio ichi, a bydd hedyn gobaith yno i genedlaethau yfory.

Holi

- Gawsoch chi brofiad ofnus erioed, neu brofiad o orfod dewis rhwng y gwir a'r gau? Beth sydd gan Swsanna i'n dysgu ni am ddewrder a ffydd dan amodau anodd?
- Oes angen inni fel eglwysi fod yn wyliadwrus o gamddefnyddio grym (un ai yn ein systemau eglwysig, neu o fewn cymdeithas)? Sut allwn ni feithrin diwylliant iach?
- Yn y stori, credodd y dorf yr henuriaid. Ydy hyn yn datgelu rhywbeth inni am yr angen i osgoi rhadybiaethau neu ddilyn barn gyhoeddus?
- Sut allwn ni fod yn fwy tebyg i Daniel heddiw? Ac ydy stori Swsanna'n ein cymell i wneud rhai pethau'n wahanol o fewn ein heglwysi, ein gweithleoedd, ein cymunedau (byw a digidol)?

Gweddi

Weithiau, Arglwydd,
bydd rhywbeth yn ein hysgwyd ni;
bydd yn gaer.
Weithiau, Iôr,
byddwn yn anobeithio;
bydd yn ysbrydoliaeth.
Weithiau, Dduw,
daw llif bywyd fel ton swnami drosom;
bydd yn angor.
Weithiau, cawn ein siomi;
bydd yn gysur. Amen.

Siân Meinir

Cyhoeddiadau Radio Cymru, 6 Medi 2026

BBC radio cymru S4C

Oedfa Radio Cymru

Sul, 6 Medi am 12:00yp
Oedfa dan arweiniad Y Parchedig Judith Morris, Penrhyncoch

Caniadaeth y Cysegr

Sul, 6 Medi, am 7:30yb a 4:30yp
Amrywiaeth o emynau yng nghwmni'r Parchedig Megan Williams, Porthaethwy.

Lansio llyfr newydd

Yn ddiweddar cyhoeddodd y Parchg Richard Cleaves gyfrol newydd yn seiliedig ar ei waith ymchwil diweddaraf. Teitl y gyfrol yw *Imagining Luke-Acts in Roman Britain through the Eyes of the People of the Bloomberg Tablets, the Vindolanda Tablets, and the Uley Tablets*. Mae'r llyfr hwn yn defnyddio llechi Rhufeinig a ddarganfuwyd yn ddiweddar ym Mhrydain i ail-greu byd a bywyd bob dydd y Cristnogion cynnar ac i archwilio sut y gallai pobl gyffredin ym Mhrydain Rufeinig fod wedi deall ac ymateb i neges Luc-Actau. Lansiwyd y gyfrol nos Fawrth, 30 Mehefin, yn y Tabernacl, Pen-y-bont ar Ogwr, ac mae copïau ar gael gan yr awdur am y pris gostyngol o £20. (Fel arall, mae'n costio £37.)

Dywed Richard Cleaves, 'Ers imi ymddeol i Ben-y-bont ar Ogwr rwyf wedi bod yn ysgrifennu'r gyfrol *Imagining Luke-Acts in Roman Britain*. Er mai darlleniad dychmygol ydyw o Efengyl Luc ac Actau'r Apostolion drwy lygaid y bobl oedd yn gyfrifol am y llechi ysgrifennu o gyfnod y Rhufeiniaid a ddarganfuwyd yn ddiweddar, bydd o ddiddordeb i unrhyw un sydd â diddordeb mewn archaeoleg a Phrydain Rufeinig.'

'Dyma'r llyfr cyntaf i roi sylw manwl i'r tair set arbennig hyn o lechi ysgrifennu, sef:

• Llechi Bloomberg – yn dyddio o ganol y ganrif gyntaf. Fe'u darganfuwyd bymtheg mlynedd yn ôl yn Llundain a'u cyhoeddi yn 2016. Dyma'r darnau hynaf o ysgrifennu a ddarganfuwyd ym Mhrydain.

• Llechi Vindolanda – o gaer i'r de o fur Hadrian. Maent yn parhau i gael eu darganfod ac yn rhoi cipolwg rhyfeddol ar waith yr archaeolegydd ac ar fywyd yn y fyddin Rufeinig.

• Llechi Uley – a gyhoeddwyd yn 2024, ac sy'n rhoi cipolwg ar fywyd yng nghefn gwlad Prydain yn ystod y cyfnod Rhufeinig.

'O ddiddordeb arbennig i ni yng Nghymru y mae'r ffaith fod tystiolaeth ymhlith y llechi hyn o'r iaith Geltaidd y mae'r Gymraeg wedi tarddu ohoni. Rwyf hefyd wedi tynnu ar lyfr dwyieithog Peter Guest a gyhoeddwyd yn 2022, a newidiodd yn sylweddol y ddealltwriaeth o bresenoldeb y Rhufeiniaid yng Nghymru, sef: *The Roman Frontiers in Wales / Ffiniau Rhufeinig Cymru* (Cadw ac Archaeopress, 2022).'

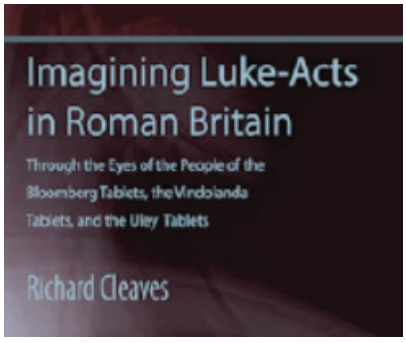

Cymanfa Undebol Aberdâr

Cynhaliwyd Cymanfa Ganu Undebol Aberdâr yn Eglwys Fethodistaidd Green Street, Aberdâr, ddydd Sul, 17 Mai. Daeth tyrfa deilwng i'r ŵyl flynyddol i ganu tonau ac emyn-donau cyfarwydd ein cenedl. Croesawyd pawb gan Mair Lewis, Llywydd y Gymanfa, yn absenoldeb anorfod Alwyn Humphreys. Darllenwyd y ganfed salm gan Cerys Morris ac offrymwyd y weddi gan Teifwen George. Cafwyd bywgraffiadau cryno o'r arweinydd a'r organydd, Marc Jon Williams (Tabernacl, Caerdydd) gan y llywydd. Canwyd nifer o emynau gwahanol, yn cynnwys Nun Danket ar y geiriau 'Diolchwn oll i Dduw', Wilton Square ar eiriau 'I dawel lwybrau gweddi' a Monk's Gate ar eiriau John Bunyan, 'A fynno ddewrder gwir'.

Gwahoddwyd Côr Cwm Cynon, dan arweiniad Carys Crimmings a'r cyfeilydd Rhian Grundy, i ganu 'Y Darlun' gan Davey Davies a T. Rowland Hughes ac 'Ave Verum Corpus' gan Mozart, a chafwyd dehongliad swynol iawn ganddynt o'r ddwy gân.

Côr Cwm Cynon yn dathlu dadorchuddio cerflun Elizabeth Andrews yn y Rhondda

Rhoddodd y Llwydd grynodeb o'i magwraeth yng Nghwmdâr, a chyfeiriodd at yr argraff ddofn a greodd y capel a'i weinidog, y Parchg D. O. Davies, arni ac sydd wedi parhau drwy ei bywyd. Diolchodd i bawb am eu cyfraniadau, ac yn arbennig i aelodau a gweinidog y capel, y Parchg Malcolm Peacock, am eu cydweithrediad.

Cyhoeddodd David Evans (Ebeneser, Trecynon) ei fwriad i ymddeol o'r gadair eleni. Bu David yn weithgar iawn yn cadeirio pwyllgorau'r Gymanfa, a hynny ag urddas, gwên a didwylledd bob amser. Roedd clywed David yn offrymu gweddi daer yn brofiad arbennig. Dymunwn ymddeoliad hapus iddo o'i swydd.

Gwyn Morgan

Anfonwch eich cyfraniadau at y golygyddion: Aled Davies: aled@ysgolsul.com
Huw Powell-Davies: huw@cennad.cymru
Tîm Golygyddol: Aled Davies, Huw Powell-Davies a Marian Beech Hughes (golygydd iaith)
Gwefan: www.cennad.cymru | Facebook: CennadCymru | X: @CennadCymru
Cyhoeddir *Cenn@d* ar y cyd gan Eglwys Bresbyteraidd Cymru ac Undeb Bedyddwyr Cymru.
*Oni nodir yn wahanol, nid yw barn cyfranwyr **Cenn@d** yn cynrychioli barn swyddogol yr enwadau hyn.*

Os ydych yn poeni am unigolyn neu sefyllfa ac angen cyngor diogelu, cysylltwch â'r Panel Diogelu Cydenwadol **www.panel.cymru**
ar 01745 817584
neu 07957 510346
yn ystod oriau swyddfa
neu **Thirtyone:eight ar 0303 0031111**
am gyngor tu allan i oriau swyddfa.